

DEN FÖRSTA BOKEN

KAROLINA RAMQVIST

Den första boken

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Karolina Ramqvist:

När svenska pojkar började dansa 1997

More fire 2002

Flickvännen 2009

Alltings början 2012

Farväl, mitt kvinnofängelse 2013

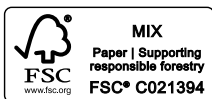
Den vita staden 2015

Det är natten 2016

Björnkvinnan 2019

Bröd och mjölk 2022

Louise Bennetts *Love Letta* på s. 5 är hämtad ur *Jamaica Labrish: Jamaica Dialect Poems* (Sangster's Book Stores, 1966)

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-080131-1

Copyright © Karolina Ramqvist 2024

Omslag: Sara R. Acedo

Tryck: ScandBook, EU 2024

*The jet bores like a silverfish through
volumes of cloud – clouds that will keep
no record of where we have passed*

Derek Walcott, *Midsummer*

*As ah puts me pen to paper
An me pen nib start to fly,
Me remembrance remember
De fus day you ketch me y'eye.*

Louise Bennett, *Love Letta*

*... jag såg människokött som saltats
och hängts på bjälkar mellan busen*

Amerigo Vespucci, *Mundus Novus*

I

Den dagen kom som alla andra dagar. På himlen över havet hade solen börjat stiga, men rummet vilade i halvdunkel och hennes bleka hud reflekterade de tunna strålar som nådde in så att hon såg ut att lysa där hon låg, utsträckt på sängen framför det lilla husets enda fönster. Hon var naken, lakanet hade skrynklats och blivit fuktigt men kändes ännu inte obekvämt under henne, och när hon öppnade sina ögon såg hon ödlorna som kommit fram under natten. De satt i taket rakt ovanför hennes huvud, tre små ödlor upp och ner nära varandra, alldeles stilla och vända åt olika håll, som om de vaktade något osynligt mellan sig. Hon rörde sig inte heller, låg bara i det som dröjde kvar av sömnen och lät blicken vandra över husödlorna och plåten som var ovanför henne, vågig och grå, som all annan takplåt, med rostfläckar och ljusa och mörka skiftningar. I höjd med hennes navel satt takbjälken med kvisthål och andra hål och märken, en gammal krok hade borrats in i träet och från den hängde ett vitt bomullsband i vilket ett insektsnät knutits fast. Det var lagat på flera ställen, sytråd, plåster, tejp, men lagningarna syntes inte nu eftersom nätet hade samlats ihop och knutits till ett fång som vaggade i luften,

rörde sig nästan omärkligt likt ett moln i den svaga bris som gick genom rummet, som stigit med solen ur havet och tagit sig upp över stranden och kalkstensklipporna, genom hålen som var i dem, strukit förbi nattkaktusar och slide upp mot gårdet och gården där den skingrat dagbräckningens sista dis, satt det gulnade gräset i rörelse och rört upp dammet och tagit med det in mellan bräderna i husets väggar, genom gliporna som syntes tydligt nu när ljuset började sila in. Det var inte brisen som väckt henne – var det inte ett rop, tänkte hon, hade hon inte hört någon ropa därute? – men det var brisen som gjort det så oväntat behagligt att vakna trots att hon med en gång vetat vilken dag det var hon vaknade upp till.

Solen hade gått upp och lyste på huset och det blida draget svepte bort allt dävet från natten och tycktes lösa upp gränsen mellan hennes kropp och rummet och luften som var i det, som fick bröstkorgen att höjas och sänkas när den passerade, in i henne och ut igen, så som all luft överallt alltid tills det en gång inte längre skulle vara så. En gång skulle allt vara över, om det inte varit tydligt för henne förut så hade det blivit det här, men än var det långt kvar och nu låg hon som försänkt i detta ögonblick som tycktes så oändligt för henne, trots att hon visste att tiden denna dag var knapp. Hon undrade om hon skulle kunna stoppa den om hon bara låg kvar så, orörlig, och fortsatte att titta upp på ödlorna i taket. Deras kroppar var lika bleka som hennes, liksom onaturligt bleka, och tårna tycktes nästan genomskinliga mot plåten, långa, mjukt spretande och samtidigt orubbligt fästa i den, och frågan om hur det kunde vara så tog form i henne som den gjort så många gånger förut och skulle

fortsätta att göra länge till, varje gång hon såg dessa ödlor framför sig, fast hon då skulle befinna sig långt ifrån dem. En mängd oklarheter om allt som hänt här skulle kvarstå, men den hon inte skulle stå ut med var denna enkla frågan om hur ödlorna kunde sitta i taket ovanför henne som de gjorde nu. Av någon anledning skulle den komma att höra till det hon aldrig riktigt skulle kunna sluta tänka på, det som skulle förbli i henne likt ett sänke som drog henne tillbaka och höll henne kvar.

Ännu hördes ingen musik utifrån, men en tupp gol någonstans, ylande och gällt, och hon tänkte att det kunde vara den hon vaknat av. Det låg en doft i rummet, en djup doft som var len men genomträngande och som hon blivit så van vid att hon i vanliga fall knappt ens märkte den, men nu drog hon in den, insöp varje not i den medan hon såg på spindelväven som hängde ner från taket och lämningarna av tunna grå getingbon som hon slagit ner med kvasten. Hon vandrade vidare med blicken och lät den ta in allt som fanns därinne, allt som tycktes framträda för henne på ett nytt sätt den här morgonen. På några krokor vid ytterdörren hängde det kläder, klänningen hon haft i går hade fallit ner på golvet och bredvid den stod ett par skor, ett par slitna gymnastiskskor som en gång varit skinande vita. De hon brukade ha på sig syntes inte till, men det låg en ficklampa där också, en tung, svart lampa med långt handtag som hon fått med sig hemifrån för att alltid ha i beredskap här. På den bortre väggen satt en hylla i bambuträ med resten av hennes saker, kassettration hon tagit hit och blandbanden hon köpt i det lilla ståndet vid ingången till marknaden, hårborsten och rubbing alcohol-flaskan och böckerna, alla de böcker som

hon fört med sig eller införskaffat i bokhandlar i de största städerna. Hyllans undersida var svartflammig av sot från fotogenlampan som stod på bordet under den, ett elegant litet skrivbord i mörk mahogny. Hon hade sett mahognyträden, deras lövkronor och de knotiga rötterna som på vissa ställen slingrade sig om varandra över marken, och även om hon visste att mahogny alltid funnits här tycktes träslaget, liksom skrivbordets form och hela möbleringen, i hennes ögon höra hemma någon annanstans, långt härifrån på andra sidan haven, där man läst och skrivit och ställt sina skrivpulpeter längst in i rummen för att komma undan draget och kylan utifrån. Här fanns det ingen mening med att sitta så, såvida det inte blåste orkanvindar eller var så hett att det inte gick att vara ute, men sådant väder var det sällan när hon var här för hon brukade komma vid tider på året då vädret var mer behagligt, som nu.

Intill bordet stod en kvast lutad mot väggen och på bordsskivan låg en hög med vita pappersark, vågiga av fukt, placerade vid sidan om skrivmaskinen, en gammal reseskrivmaskin som hon skaffat och som hon fram till för bara en knapp vecka sedan hade tyckt mycket om att ha här. Alltihop skulle ha sett gammaldags ut om det inte vore för flygbladen och Rizlapaketet och tändaren med en bild av en solbränd vit kvinna i stringbikini som också låg på bordet. Varje morgon sedan hon kom den här gången hade hon stigit upp ur sängen och tagit kvasten och sopat ut dammet med den; rött damm, vit sand, kapsyler och cigarettaska och tunna, spruckna jordnötsskal, men nu gick hon inte upp utan stannade i sängen, låg bara där och såg på kvasten, på dess borst av torkat gräs som avtecknade sig

likt tunna penseldrag mot golvet i strimmorna av ljus som hade börjat falla in.

Att det räckte med en kvast för att städa i ett hus som det här, utan trösklar under dörrarna och med bara ett enda rum, hade tagit tid för henne att förstå, på samma sätt som det tagit tid att förstå att golvet var rött för att dammet som kom in med brisen utifrån var det. Och bland alla de andra som också befunnit sig i ett sådant rum, kanske just det här rummet, även om hon inte ville tänka på det så, var det nog fler som sett det hon såg, andra som också tyckt att en sådan kvast var vacker. Våldigt vacker för att vara en kvast, kunde de ha tänkt, och de kunde också ha lagt märke till hur stråna lyste mot golvet. Även andra hade fått för sig att de velat ta med sig en sådan kvast när de reste, för att ha en hemma. Om de sedan tagit sig upp till kvastmakarna i Junction eller Crossroads och köpt en och tagit den med sig härifrån, så hade de förmodligen ångrat sig när de kom hem. Den hade inte gått ner i väskan, de hade fått packa in den och hämta ut den på avdelningen för specialbagage och ta hem och packa upp den och när de sedan sett den stå i deras kök hemma hade de inte kunnat förstå vad de hade tänkt. Hur hade de kunnat tro att den skulle passa in där, hur hade de tänkt att de skulle kunna använda den när det inte fanns någon dörr utan tröskel att slå upp och sopa ut allt genom? När hon inte längre kunde hålla den sortens tankar borta skulle hon komma att tänka på det. Hur det man tog med sig härifrån skulle passa in hemma, även om hemma inte längre var rätt ord.

~

Hon hade inte tänkt på hans andetag. De var bara där från det att hon vaknade, rörelsen intill henne och ljudet av dem, som ett genljud av havets vågor när de sköljde in över strandremsan nedanför det smala stengärdet som omgav gården utanför huset. Och när hon vred på huvudet fylldes hon av tillfredsställelsen som kom av att se honom så. Hans ansikte var stilla, kroppen slapp med en arm liggande vid sidan och den andra utsträckt över henne, handen som en tyngd på hennes mage. Hon såg honom inte ofta sova, men nu sov han. Det var en sömn som liknade ett barns, djup fast natten lämnat dem och dragit vidare över jorden och fast han annars alltid brukade sova så lätt, som en soldat, eller som hon tänkte sig att soldater sov, på spänn också i sömnen, raklång på rygg med armarna som en sköld över bröstet. När hon nyss lärt känna honom hade hon tyckt att det verkade som att han aldrig gick och lade sig, eftersom han alltid var överallt där hon var när som helst på dygnet. Senare hade han också erkänt det för henne, att han haft henne under uppsikt då i början, och efter att de börjat tillbringa alla nätter de kunde tillsammans, hade hon undrat om det var så att han inte kunde sova så länge hon var vaken, för att han inte ville visa sig för henne utan att kunna kontrollera vad hon fick se eller hur hon såg på honom. Men nu låg han med slutna ögon och ett ansikte som såg så mjukt ut att hon hade velat sträcka fram handen och röra vid det. Han var inte på väg någonstans, väntade inte på att bli hämtad eller att gå ut till vägen och hitta en skjuts och låg inte stödd på ena armbågen och tittade på henne som han brukade när hon vaknade, som om han bara väntade på det, på vad hon skulle säga och vad de skulle göra. Vilade han nu i samma övertygelse som hon, en instinktiv för-

vissning om att det bästa denna morgon vore att inte vakna alls? När hon väcktes hade stillheten tyckts som något som tagit sig in i henne, och i honom, och bedövat dem som saven från de magiska träden på Nannys tid, men nu tänkte hon att den måste ha uppstått inuti dem, och trots att de låg en bit från varandra på sängen med en kanal av luft mellan sig kändes det som om hennes kropp satt ihop med hans.

De hade somnat tätt ihop som vanligt, hon hade lagt sitt huvud mot hans bröst och ena benet om hans höfter, och han hade hållit sina armar runt henne, men det gick inte att sova så en hel natt, för fuktigheten och värmen gjorde det omöjligt att ligga så nära varandra. De få gånger då nätterna varit kalla, när de varit uppe i bergen och övernattat hos någon där, eller när temperaturen här nere plötsligt sjunkit, hade hon alltid njutit av att känna honom mot sig, att vakna och känna hans hud mot sin och somna om och vakna till igen och märka att han fortfarande höll om henne. Men nu var de här och det var vår, en varm vår. Det var april, den trettionde april 2002, majflodens regn hade inte börjat falla än och temperaturen på natten var som en varm sommardag, som varma sommardagar där hon kom från, där hon levt helt utan avbrott tills hon vid arton år fylla börjat åka hit, och där årstiderna växlade på ett annat sätt och ord som vår, vinter och sommar hade andra innebörder, och efter att de somnat hade hon tagit sig ur hans grepp och vänt sig bort från honom, mot svalkan som hon i sömnen trott sig kunna finna där. Det var alltid hon som gjorde sig lös medan de sov och han som försökte hålla henne kvar. När hon vaknade till vaknade han också, och varje gång famnade hans armar återigen om henne, men när hon tog sig loss

på nytt brukade han också vända sig bort. Sådan var deras nattliga koreografi, och hon undrade om han också hade tänkt på det när han var vaken, på vem av dem det var som brukade släppa den andra och vad det ville säga, eller om han aldrig funderade över sådant.

Hon låg kvar vänd åt hans håll och åsynen av honom lade sig lika tätt om henne som den ljumma luften i rummet, var lika omtöcknande och gav lika lite plats åt något annat, inga tankar eller frågor. Om hon låtit tankarna komma, kunde hon redan nu ha börjat fundera över hur det kom sig att hon låg här, intill honom i den här sängen. Andra brukade fråga henne om det, om hur hon hamnat här, på denna avlägsna lilla ö i havet, och tillsammans med honom. Det var så frågorna ställdes, det var sådant många ville veta, och skulle fortsätta att undra under en lång tid framöver, för att de var nyfikna eller för att hon själv skulle fortsätta nämna det eftersom det var något som förblivit i henne och aldrig upplösts och som hon när som helst skulle kunna påminnas om. Platsen och det som hänt här skulle ligga kvar som en osynlig botten i henne, en botten som ingen som inte kände henne väl skulle kunna föreställa sig fanns där, och med jämna mellanrum skulle något hända eller sägas som fick någonting att stiga upp ur den, så som vattnet skulle stiga ur floder och dammar över hela ön vid den här vårens slut. Under återstoden av hennes liv skulle frågorna komma, och hennes svar på den första skulle vara enkelt, för hon hade inte bara hamnat här, och som hon såg det kunde nog ingen göra det. Som hon såg det var det underligt om någon tyckte sig ha kommit hit av en slump, för hon tänkte att den här platsen inte alls var avlägsen utan

satt ihop med allt annat och att det som hänt här var alltings början. Men hon skulle aldrig yttra denna invändning högt, och när hon försökte besvara den andra frågan, den som handlade om honom och vem han hade varit för henne, skulle hon låta svävande, meningslöst kretsande kring något på ytan. Och hon skulle värja sig också mot den. Det gick väl aldrig att veta varför man älskat någon, det gick väl inte att säga om någon, inte om något förhållande, och var en sådan vetskap ens eftersträvansvärd? Men sanningen var att även hon hade tänkt på det, hon hade undrat över hur det kom sig att hon valt honom, eller låtit honom välja henne, om det nu var så det hade gått till.

Hon såg på honom igen. Bara en blick, ett enda ögonkast, men hon var inte säker på att han inte skulle kunna vakna av det. Redan från början hade hon märkt att andra som såg honom, både kvinnor och män, fascinerades av hans ansikte och kropp och hur den rörde sig när han gick, det anspråksfulla i hur han såg ut och alltid på något vis lät det märkas när han dök upp, men hon hade inte valt honom för hans utseende. För henne var det tvärtom en del av allt med honom som gjort henne obekvämt i början, och kanske var det därför hon tyckte så mycket om det nu. Att han för henne var en förvärvat smak. Det skulle förbli hennes erfarenhet livet igenom, att kärleken till män som inte var vackra, eller inte vackra enligt henne själv då, skulle stå sig bättre över tid. Men ingen annan hade nog kunnat gå med på att han inte var vacker. Hans ansiktsdrag hade en skulptural kantighet och över hela hans uppenbarelse låg något hårt som hon visste ansågs attraktivt, men också ett mindre uppenbart feminint drag som kanske berodde på de höga

kindbenen, och något lite enfaldigt som hon brukade tänka kom sig av hans kraftiga haka eller ögonens form och hur de var placerade, djupt in och rätt så nära varandra. Hon hade sett hur andra drogs till hårdheten, men själv hade hon mest blivit generad, över att han tycktes anta att hon också skulle attraheras av den eller över det den ändå väckte i henne. Det hon kommit att älska var hur det hårda kunde ge vika, hon älskade hur hans ansikte kunde mjukna då hon närmade sig honom, när hon log och rörde vid honom eller fick honom att le och skratta högt. Han kunde höja ansiktet mot himlen när hon sade något som han fann galet och säga herregud, almighty God, med ett gapskratt. Hon älskade att hon kunde styra det, få honom att visa sig för henne på ett annat sätt, och det var också det som gjorde det så sällsamt att betrakta honom nu när han sov, låta sig försjunka i allt det hon visste att han inte ville att någon skulle se, det ogarderade som kom med sömnen, hans öppna mun och längs kinden saliv som runnit i ett vitaktigt spår, en avsöndring vars oskuldsfullhet fick henne att le för sig själv. Hon såg på hans bröst, där hon visste att huden på ett ställe var mjukare än någonstans på hennes egen kropp, hon lyfte sin hand och lät den glida genom luften och landa där, och hennes fingertoppar var lätta men han ryckte ändå till lite i sömnen och hon drog tillbaka handen och såg honom bli stilla igen. Han blev stilla, vaknade inte, hans andning återtog sin rytm och hon sjönk tillbaka ner i säkerheten som kom av att ha honom så nära och höra honom andas.

Tuppen gol på nytt. Han hade sagt någon gång vems den var, hon mindes inte, men det var något med att bli väckt av en tupp, dess spruckna signal om en ny dags början.

I vanliga fall var det underbart, särskilt i gryningen innan solen riktigt hunnit upp, allra mest njöt hon av att vakna av det redan då, eller om de hade varit ute hela natten och var på väg hem och hörde den gala och såg nattmörkrets blånad avta och landskapet vakna i den första rosa glöden uppe vid kullarna och bergskränen. Dimslöjor som skingrades, de små öppna båtarna som kom tillbaka in från havet med sina namn och färger, flockarna av sjöfåglar som drog ut och började flaxa och skria över krusningarna. Nu kom galandet igen, det var sista gången, och hon hörde det eka över nejden och dö ut. Som barn hade hon hört talas om hur det lät när tuppar gol, hon hade hört och läst om det långt innan hon fått höra det själv, i sagor och sånger och ramsor var det detta läte som var tecknet för morgon, förbundet med bilden av en landsbygd som den i hennes så kallade hemland, och innan hon kom hit hade hon aldrig tänkt på att höns och tuppar fanns överallt i världen och att man kunde höra dem också här. Då hade hon föreställt sig andra fåglar, som skulle låta på ett annat sätt, främmande och obekant. Hon lät sin blick vila vid honom, hans bröstkorg och andetag som rörde sig i samma takt som havet. Havet och stranden och kalkstensklipporna, det hårda i jorden, var det som gjort att marken här aldrig tidigare haft något värde att tala om, men numera var det på ett annat sätt. Allt hade blivit omvänt med besökarna som kom, förändrat precis som allt förändrats i henne efter att hon kommit hit.

~

Utanför hade värmen från solen fått daggen i gräset att torka upp. De nya knopporna i den blå mahoens grenverk

slog upp sina blad mot ljuset och i de omkringliggande husen hade folk vaknat och stigit upp och gått ut för att röka och gå på dass och kanske leta reda på kaffe att mala eller majsmjöl att koka gröt på och sedan hade de dragit sig tillbaka igen när de sett att inget var på gång förutom den här dagens början, som för de flesta av dem inte betydde något särskilt utan bara var början på en vanlig dag, en i raden av dagar som skulle genomlevas. Det var stilla också utanför huset. Att stillheten kom med värmen var något som ofta påpekats, hon hade läst det och hört det sägas, det beskrevs som ett naturtillstånd snarare än en följd av hur allting blivit, hur ingen hade bråttom någonstans eftersom de flesta inte hade någonstans att gå. Från husen som låg här hade bara skolbarnen givit sig iväg, de hade klätt sig i sina kakiskjortor och förklädesklänningar och slängt på sig skolväskorna och gått ut på den smala, röda vägen som inte var någon riktig väg utan ett hjulspår med en vall av jord och gräs i mitten, de hade klättrat över gärdesgårdar och staket och korsat torrmarker och ängar, och nu travade de i dikeskanterna längre bort på väg till sina skolor. Den ena var belägen intill sjundedagsadventistkyrkan i utkanten av nästa by och den andra låg vid gallerian som var nybyggd men redan hade börjat se sliten ut och inte hyste några butiker, bara en enkel bilverkstad närmast vägen och strippklubben på baksidan. Ute på vägen rullade pickuper förbi med sockerrör och cementsäckar på flaken, och taxibilar fullsatta med folk som var på väg in till städerna den här morgonen, för att jobba eller försöka hitta någon att be om ett jobb, för den här dagen eller hela veckan eller kanske en längre tid. Att sopa rent på asfalten framför någon butik, tvätta en vägg eller ett par fönster eller hjälpa till med något

annat, plocka disk på någon servering eller packa påsar åt kunderna i snabbköpet eller bära cement eller sockerrör eller vad som helst. Det var sådant hon tänkt på att han inte gjorde, men hon gjorde det ju inte heller och vad hon än inbillat sig om det skulle hon nog inte ha gjort det ens om hon kunnat. Men för dem som försökte fanns trots allt alltid en sorts förhoppning i morgonen, löften som man gärna ville tro på, som tycktes komma med det som verkade nytt och rent och svalkande.

Åt andra hållet tog bushen vid där gårdarna som hörde till husen häromkring tog slut och över den rörde sig brisen och smådjuren och fåglarna, häger och ladasvala och doktorfåglar. Förutom havets brus kunde hon höra en radio som slogs på någonstans, och strax därpå ett lågt mummel av röster. Hon lystrade. Hon ville inte att någon skulle komma nu, men när hon kunde urskilja rösterna tydligare och förstod vilka de var som pratade andades hon ut eftersom hon visste att de visste vad det var för dag i dag, att de inte skulle få för sig att komma över, inte så här tidigt, inte så länge dörrarna var stängda och fönsterluckorna igendragna. I de andra husen, vars väggar var målade i varma pasteller och naggade av vinden från havet, satt jalousier av frostat glas i fönstren, men här var det bara ett par luckor av trä, de kunde slås upp helt eller stängas till och reglas på insidan men hade bågnat av somrarnas väta och vind och satt aldrig riktigt tätt och nu letade sig solens strålar in mellan dem med ett sken som föll på hans arm och på handen som vilade mot den vitaste delen av henne. Hon var verkligen vit där, på magen och undersidan av bröstet, en glasartad blekhet som fick huden att anta en nästan blåaktig ton. Hon

hade sett det själv på fotografierna han tagit av henne förra gången, en eftermiddag när hon stod i badrummet ute på baksidan, och den delen av hennes kropp var nästan lika bländande som löddret från Irish Spring-tvålen som hon tvättade sig med. De kallade det badrum fast det bara var ett antal byggblock som staplats på varandra till ett bås med ett tvättkar gjutet i betong på utsidan och en duschslang inuti, man duschade därinne men alla kallade det för att bada, hon hade undrat över det i början och tänkt att det kanske var för att de som en gång givit namn åt saker och ting här var sådana som hade varit vana vid tanken på ett bad. Hon var van vid att duscha i kallvatten, hemma gjorde hon alltid det efter att ha badat eftersom det fick kylan som rådde där att kännas mindre kall, men trots att det inte fanns någon varmvattenberedare var vattnet här alltid ljummet eller varmt; det gick inte att få det så kallt som hon ville ha det och hon hade tänkt att det var därför hon aldrig kände sig riktigt ren här, och för att värmen i luften var av ett sådant slag att svetten alltid kom tillbaka med en gång efter att man sköljt av sig den. Dörren till badrummet var av samma veckade plåt som husets tak, men plåtbiten täckte bara den nedre delen av öppningen, så när man stod där var ens överkropp alltid synlig utifrån. Det hade förvånat henne att han haft en kamera plötsligt, det hade känts illavarslande på något vis när han kom ut till henne med den i handen, hon hade börjat tänka på pengar, mindes hon, och på de sätt som pengar kunde komma till honom. Men vad hon tänkte syntes inte på bilderna, tvärtom var de den sortens foton som han skulle kunna ta fram och titta på när hon var borta, som ett bevis för hur lycklig hon hade varit med honom här, kisande mot solen, leende och skrattande

åt vad det nu var han sagt, med händerna som höll i tvålen uppsträckta framför sig så att ansiktet delvis doldes och armarna framför bröstet, tvållöddret rinnande mellan dem och nerför hennes axlar.

Hon ville röra vid hans hand men gjorde det inte, behövde inte snudda vid den ljusa handflatan eller fingrarnas insidor för att veta hur huden kändes där, stram och sträv, fläckad av de svarta små märken som alltid fick henne att tänka på taggtråd när hon såg dem, hon tänkte på taggtråd och på vassa stickor och ganjafrön, på taggtråd och halvt raserade gärdesgårdar, vässade macheter och avslagna ölflaskor, hur plötsligt de kunde komma fram ur mörkret. Och samtidigt var allt det avlägset när de låg så här, det och mycket annat var långt borta nu, även sådant som hon när hon var hemma uppfattade alltid var med henne, vad hon än gjorde. Återigen detta hemma, och hur det enda det tycktes tjäna till var att minna om språkets begränsningar. Hon sneglade ner mot handen och det omgivande skinande vita som var hennes egen kropp, liljevit kunde man säga, det var ett gammalt ord som hon alltid tyckt hört ihop med henne och som på den här platsen hörde ihop också med något annat, det gamla som låg kvar likt en skugga över allt. En mörk kärna som något fortsatte att stråla ut från. Under natten hade moskiter slagit sig ner på henne, i sömnen hade hon rivit överallt där de sugit i sig av hennes blod och nu var där en samling blossande, svullna prickar som fick huden runtomkring att se ännu blekare ut. På andra ställen var hennes skinn rött och knottrigt av solexsem och värmeutslag som också kliade; hon ville vara vacker när hon var här men det var alltid något som gjorde henne ful, som

märkte henne och fick hennes händer eller fötter att svälla och skinnet att rodna och knottra sig. Det fick henne att tänka att hon inte hörde hit, eller känna sig som någon som inte kunde ta hand om sig själv, som ett barn. Han visste det och brukade reta henne med en gammal barnkammarramsa om moskiterna när han såg betten, och inifrån manade en röst henne ständigt att bli bättre på att akta sig för dem, men också för solen och värmen och för att bli för svettig under kläderna, för de hela pepparfrukterna i maten och för maccataggarna som rev och rispade mot hennes anklar när hon gick genom bushen på väg till eller från någon av byarna eller de andra vikarna och stränderna. Om de vandrade där tillsammans gick han alltid först för att varna henne för maccan där den dök upp, eller för tusenfotingar och förlupna taggtrådsbitar och högarna av getlort som låg här och där, men när hon var ensam lyckades hon aldrig upprätthålla den uppmärksamhet som krävdes för att akta sig för allt. Det spelade ingen roll hur många gånger hon gått där, hon var alltid för upptagen av den vida himlen och hur blodträden och sykomorerna avtecknade sig mot den, havslinjen längre bort och tanken att detta inte alls såg ut som resten av ön eller som man tänkte sig att den här ön skulle se ut. Snarare liknade landskapet en afrikansk savann, som hon tänkte sig en sådan, eller de öppna gamla betesmarker hon sett ute på landsbygden i det land hon kom från, och tjusningen över det upphörde inte. När allt kom omkring var det nog just där hon kände platsen som starkast i sig. Det var skiktningen av det främmande och välbekanta som hade snärjt henne där, efter kröken där vägen svängde tvärt och det blev närmare att gena över udden när man skulle mellan byarna. Det hade snärjt henne och bundit henne till

sig, den raka horisonten och markens böljande, spåren av vattnet som täckt den under orkansången och somrarnas regnperioder och bildat små sjöar i sänkorna, den stelnade röda leran i torra vågor under hennes fötter där hon gick. Men det kunde också vara floden, tänkte hon, den långa, svarta floden, som egentligen inte var svart, som flöt ut i havet en bit österut, och det kunde vara utsikten över allt detta när man kom körande norrifrån ner hit mot kusten och såg allt mer på håll, hur det öppnades och bredde ut sig framför en när man passerat backkrönet efter den sista kurvan, och alltid fick det att göra ont i henne på ett sätt som hon till en början inte förmått förstå.

~

Mumlet av rösterna hade tystnat. Radion ute på gården spelade en gammal sång som hon hört många gånger också långt innan hon kommit hit och hon hörde hur någon visslade med i refrängen. Så blev ljudet svagare, det lät som om radioapparaten bars iväg mot något av husen som låg längre bort åt vägen till, musiken ebbade ut men hon kunde höra orden inom sig, *this could be the first trumpet...* Det var återigen tyst utanför, men det höll på att bli varmare nu och hon tänkte att värmen snart skulle väcka honom också, för även han kunde vakna av den trots att han var van. Natten hade varit lika varm som alla andra nätter, lakanet de haft över sig låg virat runt fötterna på dem nu och hon kände klådan från moskitbetten och överallt på kroppen där svetten börjat tränga fram men kliade inte utan höll sig still, som om det verkligen skulle kunna hindra den här dagen. Ödlorna rörde sig inte heller, inte någon av dem, utan